

Kanada Magyar Ujság
 Kanada és az angol birodalom legjelentősebb magyar lapja.
 Megjelenik: minden hétfőn
 Előfizetés: évi \$3.00
 Kiszámlázás: \$3.60
 Szociális, juttatásos és nyugdíjasok részére
Winnipeg, Man.
 296 1/2 Main Street

Canadian Hungarian News
 Canadian Magyar Ujság
 is the leading Hungarian Newspaper with the largest circulation in the British Empire.
 Issued every Saturday
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 In foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 1/2 Main Street
Winnipeg, Man.

VOL. VI. ÉVFOLYAM WINNIPEG, MANITOBA, 1929. MÁRCIUS 23. SZOMBAT NO. 12. SZAM.

MORE ABOUT THE WORKINGS OF DEMOCRACY IN ROUMANIA

We have just read a dispatch stating that two well-known American authors: Sherwood Anderson and Beverly Nichols have been deported from Roumania. No further reason of explanation was given by the Roumanian authorities, but Mr. Anderson has since written a long article in which he describes the conditions which he found in Roumania and also gives an explanation why the Roumanian authorities have found his presence in their country objectionable. It seems that some time back Mr. Anderson has received a letter from a Hungarian miner living in Cleveland in which this man complained how the Roumanian authorities have very nearly beaten to death his two sons in Transylvania. When in London, Mr. Anderson met Mr. Nichols and they decided to take a trip to Roumania and make personal observations of the conditions prevailing in that country. Much to his surprise he found things much worse than he ever dreamt of and has gathered material enough for a voluminous book which he intends to publish upon his return to the States. Particularly the events which he has witnessed in the ancient city of Kolozsvár surpass even the horrors mentioned in the letter of the Cleveland miner. Naturally the Roumanian authorities did not look upon Mr. Anderson's investigations with a favourable eye and the Police Prefect of that town requested Mr. Anderson to leave. This of course he was unwilling to do, whereupon he received an official notification from Bucharest to leave the country within twenty-four hours. These facts speak for themselves. Particularly now, when the League of Nations at the instigation of Canada's valiant representative: Senator Dandurand, is devoting considerable time and effort to investigate the rights of national minorities, fully guaranteed in the various peace treaties, it is a significant fact that Roumania, one of the newly enlarged countries which has perhaps the most numerous national minorities living under its rule, expels an American subject, just because he is investigating the conditions under which these minorities live. If they had nothing to hide, and if the rights of the minorities living in Roumania were fully protected as set forth in the various Treaties, then Roumania would have nothing to fear from the investigations of an unofficial observer. But we know that those of our blood who are forced by the unjust Treaty of Trianon, to live under Roumanian rule are oppressed and persecuted. They are not even allowed to pray in the language of their ancestors, their children are not permitted to be taught in their mother tongue, and if any of them just utters one sound against the various oppressions then they are beaten, thrown in dungeons and starved to death. Bribery and graft is rampant all over the land and though Roumania is one of the richest countries in the world, endowed with nature's most precious gifts, yet their currency is practically worthless, they are heavily in debt and foreign capital is unwilling to participate in the economic development of that country, simply because of the prevalent corruption. We are looking forward with great interest to the publication of

Mr. Anderson's book whom nobody can accuse of being biased in the favour of Hungary. He went to Roumania simply to see with his own eyes the conditions and he shall tell us what he found. We feel sure that his book will do a great deal towards the ultimate settlement of our grievances.

Rothermere - Kossuthért

MINDEN ÉVBEN RENDEZZÜNK NEMZETI KOSSUTH UNNEPET, — AJANLJA A MAGYAROK NAGY BARÁTJA —
 A magyar nép bajainak nagy számban: „Radomir Apánk” a magyarországi közvéleményhez intézett legújabb táviratában „Kossuth Apánk” emlékének megünneplésére hívta fel a magyarságot:
 — Valahányszor meglátogatom Amerikát — írja Lord Rothermere, — újra meg újra nagyon hat rám az a tény, hogy Amerika, amely a legfejlettebb és leggazdagabb sőt sok tekintetben a legtevékenyebb a világ nagy nemzetek között, mindig talál időt arra, hogy nyilvános ünnepléssel emlékezzék meg azokról a férfiakról, akik történelmüket megalkották.
 — Amerikában nemcsak Washington-nap van, de Lincoln nap, amely egy nagy szabadságot emlékeztető. Magyarországnak követnie kellene a jó példát. A magyarok méltán ünneplik meg Szent István napját, amelyet nemzeti ünnepnek és a nemzeti öröm napjának tartanak első keresztény királyuk emlékére, de mi van a magyar nemzet nagy szabadságot adójával, Kossuth Lajossal? Vajon nem önmagát és büszke történelmét tiszteli-e meg Magyarországnak, ha nemzeti ünnepé avatná Kossuth napját,

annak a nagy embernek tiszteletére, akinek emlékezete és cselekedetei a világ köztudatában Washingtonnal és Lincolnnal kapcsolódnak össze, aki egyszerre atya és megszabadítója volt nemzetének. Milyen szép volna, ha a magyar nép minden évben egy napot Kossuth Lajos emlékének szentelne és azt nemzeti ünnepé avatná. Férfiak és nők, fiúk és leányok minden osztályból és minden foglalkozásból való magyarok örvendeznének és ünnepléneken ezen az emléknapon. Kossuth napján új reményt meríthetnének jelenlegi nehézségeikben és új lelkeseletet kapnának nemzeti erőfeszítésre, nemzeti egységre és nemzeti munkára a következő években.
 A legújabb tudósítások szerint a neves lord most újabb áldozatkészséggel is bizonyítást tett arról, hogy mennyire szívén viseli Magyarországot, amennyiben a budapesti Pázmány Tudományegyetem és a budapesti Képzőművészeti Főiskola céljaira tízezer pengőt, Budapest szegényei számára pedig, akiknek nyomorát a borzalmas hideg időjárás megdupláztatta, százezer pengőt adományozott.

Kiöntött az ár Ontarióban

Galt városának több utcáját teljesen elöntötte az ár. Egy kis fiú meg is fulladt a habokban, még pedig a huga szemelattára. A tanítás után hatéves hugával hazafelé menő hét éves iskolásfiú alatt egy helyen bezakadt az árvíz által átlamosított part és a kis fiút huga szemelattára temették el az örvénylő habok.
 Conestogo közelében egy hidat sodort el a megdagadt folyam. Freeportban egyes városrészeket teljesen elszakított az ár a külvilágtól, úgyhogy csónakokon kell szállítani az élelmiszert a szorongatottaknak.
 Parisban 1912 óta nem volt ilyen magas az árvíz, Preston, Kitchener és Blair városok pincéi pedig részben megteltek talajvízzel.
 Az ontariói árvízveszedelmet még növelték az égháborúval egybekötött pénteki felhőszakadások, melyek még Torontóban is megakasztották a forgalmat. Több városban bezárták a gyárakat az itéletidő miatt és két helyen lesiklott a vonat az alamosított töltésről, de szerencsére emberéletben nem esett kár.
HUSZMILLIÓ EMBER ÉHEZIK KINÁBAN
 Nanking, Kína, március 18 — Shensi, Honan és Kansu tartományokban valóságos éheznek a lakosság és hacsak nem sikerül a kínai kormány-nak elegendő élelmiszert szétosztani a szenvedő lakosság között, könnyen komoly bajok támadhatnak a sárgák birodalmában.
HAMISÍTOTT A VOLT SZERB MINISZTER
 A budapesti rendőrség március 16-án letartóztatta George Janco volt jugoszláv minisztert és társát, Kardos Andrást, a gazdag földbirtokost. Az a vád ellenük, hogy jugoszláv államkötvényeket hamisítottak. A letartóztatás belgrádi hírlapokból került ki.

AZ ANGOL VEZETŐ GYŐZÖTT, AZ AMERIKAI SZÖRNYETHALT

A floridai Daytona mellett folyt le az autóbisporsport egyik legizgalmasabb versenye a gyorsaság világrekordjáért. Segrave angol órnagy mérkőzött Bible amerikai autóbisporsport vezetővel és míg Bible gépe a tengerpart egyik nedves szakaszán megcsúszott, maga alá temetvén mesterét és egy közelben fényképező fotóriportert — Segrave szerencsére élve került ki a szédülésem iramú versenyből.
 A neves angol motorvezető 900 lóerős, speciális szerkezetű autóbisporsportjának sebességmérője 231 mérföld óránkénti, azaz közel negy mérföld per centenkénti sebességet mutatott, amely messze túlhaladja az összes eddigi szárazföldön elért világrekordokat. Ilyen sebességgel csupán asztalásma talajon és nedves homokon lehet elérni, miután országuton vagy versenypályán az autógumi nem bírná ki a sűrűdás következtében fellépő melegt.
HUSZ HAVI KENYSZERMUNKA — GYORSHAJTÁST
 A humboldti bíróság husz havi nehézséggel súlyosított börtönbüntetésre ítélte Carl Johnson Kelvington-i farmert, aki eszeveszett iramban hajtván a Saskatchewan tartománybeli Fosston közelében halálra gázolt egy kislányt.
TELEFONÖSSZEKÖTTETÉS NEMETORSZÁG ÉS WINNIPEG KÖZÖTT
 Anderson winnipeg-i üzletember, ki január óta Európában tartózkodik, hosszú ideig nem kapott levelet családjától s így felhívta saját winnipeg-i lakását telefonon a németországi Wiesbadenből. A beszélgetés két percig tartott és \$6.50-be került.

ÖT ÉVRE ÍTÉLTÉK A RENDŐRGYLKOS FARMERT

Négy és félórás tárgyalás után az esküdtszék bűnösnek mondta ki Eppinger, manitobai farmert, aki Nicholson tartományi rendőrmestert dalazkodás közben lelőtte.
 Amint a Kanadai Magyar Ujság olvasóinak januári számainak egyikében közölték, Eppinger a rendőrt rája csípték a kutyaszótáson a megijedt állatok között az egyik fához támasztott fegyvere után nyúlt. Nicholson őrmester ért leghamarabb Eppingerhez és miközben ki akarta kezéből csavarni a fegyvert, az elszült és a családosa rendőr giletét kioltotta.
 A bíróság nem tudván bizonyítani a felsorakoztatni amellet, hogy a farmer süttötte volna el a ravaszt, az enyhítő körülmények figyelembe vételével az eredetileg tíz évre indított fogházbüntetést öt esztendőben állapította meg.
MEGMEGÉRTE A CSALADJÁT
 CHATHAM, Ont. március 17 — A közeli Blenheimben borzalmas családi tragédia történt. Egy elkéseredett anya megmérgezte három kis gyermekét és magát gyújtotta a házat. Legöregebb fia kimentette őket a lángok karmából, viszont a három éves fiúcskát megölte a mérég, az egy éves kisfiú pedig rettenetes kínok között vergődik a kórházban.

MAGYAR FESTŐ KÉPE A YORKI HERCEG SÓGORÁNAK ESKÜVŐJÉN

Londonból jelentik: A napokban tartották a londoni társaság egyik legfényesebb esküvőjét. Lady Leeveson-Gowert vezette oltárhoz Bowes-Lyon, a yorki herceg feleségének fivére. A nászajándékok között a díszhelyet a yorki herceg feleségének László Fülöp a világhírű magyar festőművész által festett pompás arcképe foglalta el, amelyet a vőlegény anyja ajándékozott az ifjú párnak.
NEM SZIVÉSEN LATJAK A KELETI HATÓSÁGOK AZ AMERIKAI PALINKAFŐZŐKET
 Az ontariói tartományi rendőrség figyelmeztette a buffalói zuppalinkásokot, hogy jobb ha az Egyesült Államokban maradnak, miután itt Kanadában egy kettőre elhúzzák a nótájukat, ha szesz csempészésével vétenek a törvény ellen. A hatóságnak tudomására jutott ugyanis hogy buffalóiak már előre ki béreltek több nyaralót az Erie tó kanadai partján, azaz a szándékkal, hogy az itt gyártott szeszt majd éjnek idején átlöpjék az Egyesült Államokba.

PÉTERVÁRON NEM ÁRUSÍTANAK LISZTET, MERT NINC

LONDON, március 17. — A Times rigali levelezője szerint a leningradi élelmiszer- és szesz-ügylet megakadályozására megtiltották a magánüzletekben a liszt árusítását. Tegnap a magánüzletekben még volt valamennyi kenyér, ezt azonban hamar elkopdották. A hatóságok kihirdették, hogy az élelmiszerjegyek körül a legsúlyosabb visszaéléseket fedték fel, mert még a házbiztoságok is hamis adatokat közöltek a lakók osztályairól és éppenséggel minden üzletben prolektlenőrrel bíztassák fog működni, amely átadja a hatóságnak mindazokat, akik akár egy fonttal több lisztet tartanak a kamrában, mint amennyit a város paradicsom urai megengednek.

MÉLTÓN ÜNNEPELTE MEG A WINNIPEGI MAGYARSÁG MÁRCIUS 15-ÉT

15-én reggel sok winnipeg-i magyarság rendezésében, a Kanadai Magyar Szövetség, a Magyar Társaság, a Magyar Nőszövetség, a Sport Egylet és az egyesületeken kívül állók támogatásával a Little Theaterben volt ünnepély, amelyen viszont a 15-iki ünnepély rendezői közül is számosan jelen tek meg.
 Mindkét alkalommal imponáns tömegek töltötték meg a helyiségeket, az őszinté hazafias érzés bizonyítékául Régi winnipeg-i lakosok tanúságtétele szerint még sohasem ünneplést a magyarság ilyen töntetően és ilyen meleg együttérzéssel.
 Az ünnepi szónok mindkét helyen Schebeck J. István winnipeg-i konzul volt, aki történelmi visszajáratat vetve az osztrák önkényuralomra méltatta az 1848 március 15-iki vívó nagy jelentőségét. Ecselvény a zarnoksgágnak ármánykodással által felidézett szabadságharc hősiességét rá mutatott arra, hogy a felbujtatót nemzeti ségek támogatása dacára tönk revert osztrák ármádia csakis a segít segül hívott orosz tömegekkel vehetett erőt szent ügyünket védő hőseinken.
 Rámutatott arra is, hogy tragikus végzetünk idetett meg Trianont, katonáink rettenthetlensége dacára a ránk kényesített világháború után és hogy Magyarországot sem nyagyan meg szőlomok, sem erőszakos cselekedmények nem állíthatják vissza; csak úgy segédkezhettünk csonka szülőháznak Trianon megdöntésében, ha tek.
 (Folytatása a 6 oldalon!)

LEGUJABB HIREK

TIZENHÁROM HALOTT és két súlyos sebesült az eddig legnagyobb amerikai repülőkatasztrófa áldozata. Vasárnap délután gyönyörű idő lévén New Yorkban, boldogboldogtalan felszállt, hogy a magasból gyönyörködhesse a felhőkarcolók városában. Az egyik nagy Ford gép mindhárom motorja azonban kideríthetetlen okból leállt kb. 1000 lábnyira a földtől és az alumíniumból készült hatalmas egyszélfű apró darabokra tört egy telerontra zuhanva. Az összes utasok azonnal meghaltak, a pilóta és barátja pedig eszméletlenül fekszik a kórházban.
ELKESEREDÉSÉBEN ELVÁGTA A TORKÁT a Wearpool angol tengerőrségi gépe, miután belátta, hogy az ócska hajógepeket nem tudja megjavítani. Már közel két hónapja küzdött a kis Wearpooli hajó a Csendes Óceán közepén és megrongált gépezete nem tudta elérveinni a rettenetes viharral szemben. A főgépezet végső elkéserevésében öngyilkosságot követett el, másnap azonban kisütött a nap és elállt a szél, úgyhogy sikerült a hajót a vancouveri kikötőbe kormányozni javítás végett.
BYRD DELISARKI EXPEDÍCIÓ egyik repülőgépes előőrs, amely a hegyes vidékek felderítésére indult, már négy napja nem felel a rádióhívásoknak. Noha azt hiszik, hogy csupán a rádiókészülékkel van valami hiba, az expedíció főhadiszállásáról azonnal utnak indítottak két repülőgépet és hat kutyafogatót, ez utóbbiakat arra az esetre, ha repülőgéppel megközelíthet helyen történt volna baj.
A LEVEGŐBEN VALÓ KÖZLEKEDÉS előnyeit és hátrányait élénken mutatják a legutóbbi napok távirati hírei. A gyorsasággal szemben ma még kétségkívül együtt jár a vihar vagy motorhiba okozta kockázat. Kanada azonban lépést tart az uttörő Egyesült Államokkal ezen a téren is és már csak hetek kérdése, hogy a Transcanada Airways megnyissa a postaforgalmat Halifaxtól Vancouverig. A Csendes tenger partjáról már a közeli napokban megindult az első repülőgép Kelet felé a Rocky Mountains egéteverő sziklás csúcsai felett.
AZ AVIATIKÁNAK KÖSZÖNHETI ELETÉT Morrow észkaontariói misszionárius, akit Maxwell repülőkapitány mentett meg repülőgépén. A misszionárius egyik körutja alkalmával eltört a vállcsontját és más mód nem lévén, kutyapostával kért segítséget. Noha három hétig tartott, míg a kutyaszán emberlaktá területre ért az eszkimók világából az ontariói kormány által kiküldött repülőgép még idejében kórházba tudta szállítani a nagybeteg hittérítőt.
EGYMILLIÓ AKERRELL nagyobb terület áll vetésre készen a három prérirtományban. Különösen Albertában és Manitobában törtek fel sok földet a múlt év folyamán, Saskatchewanban azonban háromszáz ezer akerral kevesebb földet készítettek elő, mint tavaly. Az ugarított terület általa, hanvéve nagyon megcsappant, viszont a szép ősz kihasználva a farmerok földjeik nagy részét felszántották még a fagy beállta előtt.